

Ordet Fritt

Okkupasjonstidens siste tabu

I programserien på NRK i april om Gunnar Sonstevold alias Kjakan ble nevnt både han og noen Asbjørnson alias Osvald «tok».

Når vil hjemmefrontmuseet øvere listen over de 65 hjemmefrontens vedkjenner å ha likvidert? Listen er på en måte fullstendig.

Det er offentliggjort statistikk over disse 65 ofrene. Antallet skal det være bare kvinner, en i 1944 og en i 45. Statistikken medfører at erken den 44-årige hustruen en NS-mann skutt av nordmenn i engelsk uniform på i 1941 eller fru Rachel (51) slatt bevisstløs d stikker, robbet og senket d stener i Skrikerudtjern i oktober 1942 av dem som ide patatt seg å løse henne mannen til Sverige er regimed. Vi kan også utelukke i norske kvinnen på 36 år

som i 1944 ble drept i København, fordi det ifølge denne statistikken ikke ble likvidert nordmenn i utlandet.

Men er den likviderte kvinnen i 1944, hun som i mai sto i Oslo sammen med en lege da det kom en på sykkel forbi og skjøt begge? Hun døde. Han overlevde. Etter 4 års fengsel i etterkrigstiden ble han blankt frifuttet.

Eller var det lensmannsfruen (40) i Nedre Eiker som i juni 1944 sammen med sin mann ble drept av en granat mens hun lå i ektesengen?

Den andre granaten havnet heldigvis i gangen og ikke på barneværelset. Barna på ti og tolv år glemte nok aldri det synet som møtte dem på foreldrenes soverom.

Tyskerne skjøt for øvrig hennes bror.

Eller var det husholdersken fra Kvikne, forlovet med sin arbeidsgiver, som ble bortført av menn i bil i november 1944 og funnet nakkeskutt i Orkla neste vår?

Eller er den kvinnen representantene for de illegale lovlige myndigheter erkjenner å ha drept en helt annen? Tilsvarende tanker kan man gjøre seg om den likviderte kvinnen i 1945.

Det har aldri blitt tillatt å stille spørsmål ved berettigelsen av disse likvidasjonene.

Det er mye som tyder på at slett ikke alle «lovlige likvidasjoner» var like godt begrunnet. Hvem er det man beskytter ved fortsatt å nekte å utlevere listen?

I. C. Stridsklev

rekke fylkeskommuner

lere fylkeskommuner erer nå ned på antall elevser i den videregående len. Dette til tross for at fra høsten av for første g blir en lovfestet rett til å me inn på videregående le.

Ikke fylkene villige til å ke penger på den videreende skolen? Det er fastslatt alle fylker skal ha en degnegrad på minimum % når reform '94 trer i t. Dette er et minimum, og det er selsagt både utt og nødvendig å ha en ere dekningsgrad. Fylke-mmunene ser imidlertid ut å bruke denne grensa som påskudd for å kunne kutte ill elevplasser. Hvordan man da det skal bli plass alle som ønsker det i den vi-

deregående skolen? Dekningsgraden i år ligger på langt over 375% i fylkene, likevel så vi at tusener av elever sto uten skoleplass da skolen startet i fjor høst.

NGS mener det er spesielt frekt av fylkene å kutte på skolesektoren akkurat nå. Fylkeskolestyrene er under avvikling rundt om i landet, og dermed fjernes det eneste organet på fylkesplan der elevene har formell innflytelse. Å kutte på skolesektoren nå er derfor et frekt angrep på brukerinnflytelsen i norsk skolevesen. Går fylkene under 375% er det i tillegg et brudd med en av bærebjelkene i reform '94.

Bjørn Jarle Røberg-Larsen, leder, Norges Gymnasiastsamband

Hjalarhornet

13.00: Nyheter. 13.05: Bygdenytt. 13.30: Folkemusikk. 15.50: Andakt. 16.00: Nyhetar. 16.05: Bygdenytt.

Radio Midt-Telemark

06.30: Musikk til å vakne av. 07.00: Nyheter. 07.10: Med vakent blick på Midt-Telemark. 07.25: Nyheter. 07.45: Midt-Telemark for ... år sidan. 07.50: Arrangementsmeldingar og nyheter. 08.00: Nyheter. 09.00: Nyheter. 11.00: I fotefara te... (r). 12.00: Nyheter. 16.00: Nyheter. 16.10: Midt-Telemarkingen. 16.50: Arrangementsmeldingar og nyheter. 17.00: I fotefara te... 22.00: Musikk uten grenser. 23.00: RMT sier godnatt...

Hvilken kurs?

Johan E. Holand har i Varden for 19. mai to lange leserelegg under «EU-debatt». - - - gge innlegg har dryge eselark mot nei-partiene og 2 rfattere av 28 som er medarbeidere i «Lesebok -94» utgitt

Nei til EU. - 2 av disse er marxist-leninister og den ene til og med blitt nasjonalromantiker, skriver Holand! Men unnskyld meg, hva galt kan det være i det? I forhold til hva saken egentlig gjelder, er dette en likegyldig bagatell.

Utgangspunktet for en debatt for eller mot EU må være den enkle kjennsgjerning at vi et ikke hvilken kurs Europa vil følge i fremtiden. J. E. Holand tror på «den sosiale markeds-økonomi», en slags sammenblanding av Arb-partiets

det. De arbeidsløse blir møtt med talemåter.

Holand skriver ikke om Norges råstoffrikdommer som ved et medlemskap blir undergitt EUs bestemmelse på sikt. - - «Vi må ha med oss Norge» sa den tyske utenriksminister under forhandlingene i Brussel. Kohl hengte et slags ordforer kjede rundt halsen på Gro, - og skryter av oss. - Ja, og hvordan blir det med jordbruket og fiskerierne? Det begynner å bli noen år siden Stortinget vedtok at bondens årslønn skulle tilsvare gjennomsnittet av en norsk industriarbeiders lønn. Er det ikke maten vi lever av? Hvorfor skal primærnæringsene leve i det uvisse? I en sultende verden?

Bli kjent med
Telemark
- følg med i

Varden

VARDENS TELEFON
35 54 30 00

Fiske på Hardana

— Ein liten karpfisk trugar næringsgrunn Kjell Fuglehaug. (Foto: Astri Vannebo)

I kveldens utgåve av 'it i naturen skal vi oppleve både eldoradotet og marerittet, seier programleiar Kjell Fuglehaug. Han er sjølv ivrig sportsfiskar og har førebels ikkje funne betre medisin mot kvardagens kav og mas og narsynte bagatellar enn den medisinen eit fjellvatn og ei fiskestang og ein oter er.

I programmet tek Fuglehaug og tre andre fjellfiskarar oss med til eit lite vatn i nærleiken av Hardangervidda der ein framleis kan oppleve skikkeleg fjellfiske av feit, fin fjellaure. Fuglehaug lovar gode tips om korleis ein skal tilbereda fisken i fjellet, og kva ein skal gjera dersom ein vil ha

fisken. Men denne der — fjellaure ropt stader. Over spreid sken le fiet invad Sor-N med grunn mang råka teke legare heilt NRK

Heidalsosten Ly

For nordmenn flest er ikke brunosten bare pålegg. Den er kultur — også for dem som lager den. Østlandsmeieriets ysteri i Heidal i Gudbrandsdalen har koka den lokale varianten av Gudbrandsdalsosten, den mørkebrune Heidalsosten, i årtier. Nå skal dessverre ysteriet legges

I d som men på g toner Det Den spille und